

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések 's előléptetések, megtiszteltetés; budapesti napló: időváltozás, a budapesti hangász-egyesület jelen állapotja, magyar játékszini előadások; a kolozsvári sebészintézeti tanítók beiktatása, 's erd. adakozások a vízkárosultak számára; maczonkai tűz; 's a t.) Amerika (választási készülétek az egyesült szabad tartományokban; egy utazó ítélete Durhamról; 's a t.) Spanyolország (Esparteronak Madridba érkezése nem valósult; harezteri hírek; Alaix nem halt meg; a nemzetőrség elégtelensége 's Aldama beszéde; 's a t.) Anglia (nászhírek a királynéről; a M. Chronicle nyilatkozata a schweizi ügyről, az el nem ítélt adósok börtönei megnyitva; vélemények Sussex hg házi állapotjáról; újfoundlandi komoly zavargás; 's a t.) Franciaország (törvényszéki jelenet; Gisquet pöre eskütszék elibo jutand; 's a t.) Németország, Schweiz, Belgium, Olaszország, Gabonaár, Dunavizallás. —

Magyarország és Erdély.

Ő es. 's ap. kir. fősége oct. 5kén délben Velenczébe érkezék. A' pompás rendkívüli fényű bémenet részletes leírása lapokat foglal el a' Gazzetta di Veneziaában. Az ünnepélyt rendkívül emelé a' gyönyörű idő, mely mintegy kedvezni látszik a' velenceiek e' feledhetlen napjának. A' fényes minden karu 's rangu küldöttség Fusinában fogadja el ő főségét, hol pompás földözött ut vala készítve az üdvözlési helytől a' tengerig. Midőn azon, különösen e' czélra a' velenceiektől készített, hajóhoz érkezék ő fősége, mellyen az átevezés vala törtéendő Velenczébe, a' podesta díszes beszéddel üdvözlé ő főségét, mit a' nép zajos örömkialtózással kísért. Álgurobaj közt szálla ő fős. hajóra 's érkezék Velenczébe; partra kelte után pedig mennyezet alatt haladott sz. Márk egyházába, hol a' bibornok-patriarcha hálaáldozatot mutatott be a' Mindenhatónak. Este az egész város fényesen ki volt világítva. — Azon városokban, mellyeken ő fős. eddig keresztül utazott, mindenütt üdvös nyomaik kegyeskedék hagyni atyai jóltevőségének. —

Ő es. 's ap. kir. fősége f. é. majus 20ki határozatában Zerdahelyi József es. kamarást 's dunáninni (nagyszombati) kerületi táblai elnököt, magyar kir. udv. tanácsosi czímmel fölrüházn; 's Perczel Imre Tolna megyei főszolgabíró a' m. kir. helytartó tanácsnál tiszteletbeli titoknokká nevezni méltóztatott. H-k.

Ugyan ő es. 's ap. kir. fősége f. é. sept. 21ki határozatában Popovics Bazil nagy-ludasi g. n. e. lelkész szalagos közép arany érdempénzzel díszesíteni méltóztatott (W.Z.)

Budapesti napló. Kellemes időjárásunk rögtön megváltozott, 's az eddig uralkodott kellemes őszi napok helyett esős, 's hideg szeles idő köszönt be, mi annál kellemetlenebb, mivel számos lakház még csak mostan juttatja föl a' fejét, 's az elkészültekben sincsenek még kályhák. — A' budapesti hangászegyesület hivatalos jelentése szerint ez intézet állapotja jelenleg következő: az egészet igazgatja I pártfogó, 1 elnök, 1 alelnök, 1 titoknok, 40 tagu nagy tanács; kormányzó biztosság, elnök, alelnök, titoknok 's pénztárnokon kívül 12 tagból; művészeti biztosság; hangázkar-ügyelők; pénztári, jutalomosztó, gazdasági, szegényi 's nyugdíjintézeti, tánczvigalmi biztosságok, és terembiztosak minden műelőadás alatt. Az egyesület jövedelme 1837's évben 2860 fr. 36 kra ment pgőben, a' kiadás pedig 2672 fr. 33 kr. p., pénztármaradvány tehát 188 fr. 3 kr. volt. E' f. évben a' fizetők száma 217tel csökkent, 's e' szerint az egyesületi jövedelem is 997 fr. 58 krral kevésbült pgőben. Számos bútoron hangszereken 's t. ef. kívül több pénzajándékban is részesüle az egyesület, a' mellynek mindenki öszintén kíván virágzást, mert nagyobb erőre jutván igen becses szolgálatokat teendhet a' nemzeti hangszerezésre nézve hazánkban, melly eddig vajmi parlagul hevert! pedig nemzeti színpadunk kifejlésére 's korszerű haladására multhatlanul szükséges, 's ez okból igen fájlatni, hogy a' fizető tagok száma olly tetemesül csökkent. — Nemzeti színpadunkon f. hó 13kán „Viszonyok hatalma“, színj. 5 fől. adaték Robert Lajos után Joannovits Dömötör álal fordítva; 14kén bérszünettel másodsor Gaal Paleskei notáriusa. Az eső egész délután szakadatlanul hullott olly hideg szél kíséretében, hogy számos ember fűtött kályha mögé menekvék, 's a' földszin, karzat 's 2dik emelet mégis tömve volt nézőkkel, mit illy idő's azon szokatlan körülmény mellett, hogy olly hamar adaték egymásután a' darab másodsor is bérszünettel, valóban csudálni lehet; de azon általános tetszés, mellyet e' darab első előadásakor nyert, igen számos embert indított a' szerző illő megjutalmazására, olvasható levén az is a' játékszini czédulán, hogy „a' jövedelem egy része a' szerző jutalma“, 's ez volt egyik fő oka a' játékszini illy rossz idő dacára megteltének. A' darabot ismét osztatlan tetszéssel fogadja a' közönség. A' juhászdalt 's hölgykaréneket ismételni kelle. 15dikén „Arkádiai menyasszony“ vigj. 4fől., Grammerstetter után fordítva Balog, jöve színpadra; 16kán pedig „Ismeretlenő“ nagy dalmű. A' czimszerepben Schodelné újabb diadalt szerze magának. —

A' m. kir. udv. kamra Fekna Sámuel szomolnoki főigazgatósági pénztár-járlukot a' rozsnjai bányász-törvényszéknél jegyzővé; Kardhordó József ipolyági sómázsamestert khinorányi ellenörködő sómázsamesterré; Pöschl József erdőügyelő-hivatali járlukot királymezői erdősz. és számtartó-hivatali ellenörre alkalmazá; elődjét Viszauer Józsefet hasonló minőségben Rahóra tevén által. (O.Z.)

Gyergyai Sámuel erd. kir. kincstári fogalmazó, ugyanott titoknokká; Deák Gábor parajdi alsómázsamester irnokká; 's Benolid Sámuel gibraltári consullá neveztettek ki. (Erd. Hir.)

Kossuth Miklós varasdi sómázsamester f. é. sept. 13kán meghalálzott. —

Kolozsvárott oct. 5kén ment véghez az erdélyi seborvosi intézethez ő fősége által kinevezett hat rendes oktatónak beiktatása. Judenhoffer Mihály tr. az elméleti és gyakorlati sebészséget tanítandja; Szűcs József tr. a' különös gyógytudományt és clinicát; Bruszt Elek sebész-mester a' törvényes sebészetet 's álhalál-és baromvosi tudományt; Joo István tr. a' természet-vegy-és fűvésztant; Szilágyi Miklós tr. az élet-kö-

zönséges kór- és gyógy- 's gyógyszer-tudományt; Szabó József tr. a' bonczés szülész-tant. A' beiktató erd. r. kath. püspök, Kovács Miklós ur, velős szóoklatára Judenhoffer Mihály ékes magyarságu beszéddel válaszolt. — B. Szolnok megye 1315 fr. 4 krt küldte pgőben a' budapesti vízkárosultak fölségelésire; Háromszék pedig ufolag 457 fr. 26 krt váltóban. (Erd. Hir.)

Maczonka Hevesmegyében: F. e. oct. 9én ezen, 1836ban majd egészen tűzáldozattá lett helységben, a' pusztító elem ismét 5 házat hamvasztott el, 's ezek lakosinak minden vagyonát, mit csak nagy ipar, és földesurok kegyeskedési által szereztek. Milly részvétet gerjeszt a' szenvedő emberiség gyámolása, gr. Vay Erzsébet, Gyürky Pál főispán ur hitvese fényes példája mutatja: a' tisztelt asszonyosság ugyanis, tüstint a' szerencsétlenség kezdetekor az érintett faluban megjelenvén, nemcsak lelkesen buzdítá a' bámész 's csak ön javaira ügyelő lakosokat, hanem hintós lovait kifogatván, azokon, míg csak erejük engedé, a' tűzoltásra vizet hordatott. Kinek példájától lelkesítvén a' tiszt. főispán urnak gazdasági tisztjei is, elszántan igyekeztek elejét venni a' pusztító elemnek, 's gátolói lettek továbbra terjedésének. Emelést érdemel a' szerencsétlenekre ügyelő gazdatiszt is, ki a' grófú nemes tetteitől indítatva, ön koesijából az ülést kihányván, helyébe két vízholdó edényt tette 's tulajdon lovain déleesti 5 órától egész éjfélig a' vizet szakadatlanul hordatá.

Amerika.

Legutóbbi hírek szerint az egyesült státusokban már mindenki az új választásokról gondoskodik. A' mostani congressus tagjainak megbízatása ugyanis a' jövő eszt. martz. 4kével kitelvé, az új választásoknak meg a' folyó évben meg kell történniök. Az új congressus tagjai megbízatásának ideje ugyanegy az elnök (van Buren) hivatal-viseleti idejével, vagy is tartani fog 1841 martz. 4keig. Most előleg igen sokat tartanak, mint más-szor is közönségesen — a' két nagy státus, Pennsylvania és Newyork, választása sikerére. — Egy utazó az északamerikai státusokból, ki Mont-realban alkalmat nyere l. Durhammal közelebb ismeretségre jutni, e' nevezetes kormányférfiről többi közt illy karakteristikát közöl: Lord Durham külsejére igen egyenes és mesterkéltelem férfinak látszik, nines rajta semmi angolos. Ambár ollyannak ismerik, ki külső mutogatásra nagyon sokat tartana, van még is e' mellett annyi tapintása, hogy ezt csak hivatali alkalmakkor gyakorolja. Személyes viseletében nincs semmi, a' mi gőgöt vagy fényvágyat árulna el. Látszólag hideg és tartózkodó, de sem feszes sem nagyravágyó. Az amerikaiak iránt mutatott viselete kiténteté, hogy gondolt azoknak tetszés-nyerésökkel annyit legalább, a' mennyiben azt vendégszeretettel elérhetőnek gondolta. Ezt nagyon észrevehék a' szenvedélyes toryk Canadában 's azért becsmértik olly sűrűn. Fő hibája, hogy nem teszi magát kedvelté a' bensülötteknél. Igaz ugyan, hogy a' dolgok helyzetén Canadában, mióta ő viszi az igazgatást, nevezetes javulás történt 's háborgástól a' tartomány belsőjében többé nem félhetni, de a' jövendő még mindig komor, meggondolván azon terhes földadást, hogy a' nép nagyobb része francia származásu, mellyet iszonyu bajos akármí törvényes állapottal is angol ellenörtség alatt kibékíteni.

Spanyolország.

Madrid, sept. 29kén: Azon hír, miszerint Esparterot Madridba mon-dák érkezettnek, nem valósul. Folyvást Pancorvoban tartózkodék ő táborostul 's balszárnyát egész Villareayoig terjeszté ki. Van Halen kineveztetését fővezérül a' központi hadseregnél örömmel fogadák a' föllengődiek, mivel utóbbi időkben mindig ellenzője volt a' ministerségnek. — Merino sept. 22ikén 4 zászlóaljjal 's 400 lóval Balmasedába érkezék, hol rövid idő múlva tetteg szándékozik föllépni az alkotmányosak ellen. Egyebiránt mindeddig semmi élénkség nem mutatkozik a' harezteren, 's Espartero hanyagsága megfélemltetlen rejtvény. A' spanyol nép mindenét föláldozá; az adót egész 1842ig előre lefizeté, fiait harezterre küldi, 's még sem boldogulhat! 'S ugyan hol kell ennek okát keresni? Ez olly kérdés, mellyre igen nehéz vagy épen lehetlen kielégítő választ adni, 's legkimerítőbbnek csak az látszik, hogy mostoha sors csapásának kell az egész szerencsétlenséget tulajdonítani. —

Saint-Jean de Luzból oct. Isejéről írják, miszerint a' trónkövetelő sept. 29kén Balmasedából Zornoza felé visszatért Durangoba, Maroto tábornok kísérte őt, 's mint mondják néhány nap múlva Navarrába vala ismét visszamenendő, míg a' trónkövetelő El-Orrioban szándékozik fölütni táborzállását. Espartero ennek következtében sept. 27kén Villareayót elhagyá 's Miranda felé indítá seregit. Merino 's Balmaseda Santocildes 's Frias felé Castiliába fognak nyomulni. A' trónkövetelő most leginkább Merino, Valmaseda 's Carrion csapatának kiegészítésével foglalatos, mellyek némellyike 1200 emberből áll, míg a' többi alig számít 400 fegyverest, most minden zászlóaljt egyenlőn 800 harcászra szándék emelni, melly esetben az említett három carlospárti vezér összes ereje 6 ezer gyalogra 's 900 lóra fogna menni. Egyebiránt e' sereg jelenleg még öltözetel ninesen ellátva, 's így darabideig tetteg nem is igen léphetend föl. — Azon szerződés, melly által a' kormány őt évre Rothschild-háznak engedi által az almadeni bányákat 40 millió realért, Weisweiler ügyviselőnek III dik Károly rendjelét szerzé meg. Némellyek ebben igen megütköznek, pedig valóban kár, hiszen maga Rothschild a' Krisztus-rendnek is lovagja, még pedig középsztályu. — Santiagoban (Galiciában) összeesküvést földöztek

föl, mely a trónkövetelő kezeibe szándékozék juttatni az ottani erősséget. Juanito és Chambo tábornokok, míg a' guerillák kívülzajt valának ütendők, fölszabadították volna a' foglyokat, kiknek segélyivel könnyen hatalmokban vélek az egész várost kerithetőnek. — Alaix tábornok, kinek halálát már annyi lap hírlé, még él; de három veszélyes sebe, mellyek közül egyik karját zuzá össze, csakugyan kétségessé teszi fölgyógyulhatását. — Madridi sept. 27ki hírek szerint Narvaez tábornoknak a' tartaléksereg egy részével éjszak felé küldetése nagy mértékben növeli az elégtelenséget a' fővárosban, 's a' Correo Nacional, egyébkint ministeri lap, egyenesen 's határozott hangon rosálja ez új rendszabályt, 's megmutatni törekszik, hogy a' tartalékseregnek szükségkép együtt kell maradni érdemes parancsnoka vezérlete alatt, mert csak az tarthatja sükeresen együtt az egész erőt, ki azt semmiből alkotá; lelépte azonnal ismét semmibe oszlatná föl e' hevenyészett haderőt. A' fölündulás e' valóban ferde parancs miatt legfélelmes alakban a' nemzetőrségnél mutatkozik, elannyira, hogy Aldama tábornok, hadminister sept. 26kán kénytelen volt összehíni a' nemzetőrségi tiszteteket, és hosszas beszédben közölni velök az okokat, mellyek a' kormány előtt ez annyira ellenzett rendszabályt szükségessé tevék. Beszéde folytában egészen alaptalannak nyilatkozatá azon hírt, miszerint Narvaez tábornok eltávolittatását Mancha tartományból a' toledo káptalan unszólási okozták volna, 's csak abban öszpontosítá leginkább védelmét, hogy Esparteronak segélyre volt szüksége, 's hogy mind a' mellett 7 ezer ember maradand a' tartalékseregből Manchában, mely erő minden esetre hathatósan képes biztosítani a' tartomány nyugalalmát. Végzetül jelenté Aldama, mikép a' kormányzó királyné mely sajnálattal látja az elégtelenség magvainak buja tenyészését a' fővárosban, 's azért csupán a' nemzetőrség hűségében bízik, 's csak attól reményli trónja hathatós védelmét minden gonosz szándéku merény ellen. Ez némeltyek szerint világos jele a' kormány gyöngeségének. —

Anglia.

London, oct. 2ikán: Mult hó 2Sikán ment véghez a' londoni lord-mayor-választás a' következő évre, 's Wilson aldermanre esett az. Caroll és Montefiore sherifek leléptükkor olly fényes lakomát adának, hogy magok a' községtanácsosok is csudalkozásukat jelenték, ez pedig valóban sok, ha meggondoljuk, mennyi ünnepi lakomákban részesültek már. Egy személy ebédje öt guineebe került. — Azon minap említett halálos ítéletet, mellyet az eskütszék két távolabb párviadali tanu ellen kimondott, a' királyné egy évi könnyű fogságra változtatá. — A' Satirist egész komolysággal jelenti, hogy Nemours hg férje leend Viktória királynénak, néhány nem lényeges akadály elhárítottása után; egy tory lap ellenben szinte bizonyosnak állítja, miszerint a' belga király fiatal unokaöccse, Szász-Coburg hg legidősb fia, nyerendi nőül Anglia fiatal királynéját, 's e' házasságot leginkább Kent hgnő 's Melbourne fáradozói gyümölcsének mondják; ez utóbbiról pedig boszankodva jegyzik meg a' toryk, hogy már nem is igen távozik a' királyné oldala mellől. — A' M. Chronicle a' francia-schweizi ügyről így nyilatkozik: „A' franciaia kormány igen jól teszi, hogy Napoleon hg eltávolításával Schweizből megelégszik. E' fiatal hg bizonyosan nem akará zavarba ejteni a' franciaia kormányt, mert ez levén szándéka, nem jelentette volna a' thurgau tanácsnak elutazási szándékát, hanem várandó vala Thurgau tagadó határozatára, mit Franciaország első lépése követendett háborúra, mely első lépés, ha komoly harczt jelen-tene, csak nevetséges, ostromzár esetében elégtelen, köz szövetségiharcz támotára pedig utálatos lenne.“ — A' királyné a' toryk ellenzése daczára Manchester városnak csakugyan megadá a' hatósági szabadlevelet. — Oct. 1jén végre megnyiták a' még el nem ítélt nem fizető adósok börtönei, 's hogy egyszersmind a' már ez okbul elítéltekéi meg nem nyiták, azt csupán a' toryk makaeszkodásának tulajdoníthatni, kik mindenütt, hol az emberi jogok terjesztéséről van szó, gátlani törekszenek minden józan haladást. — Az egyébkint radical Examiner rosálás hangján kezd most szólni azon igazatásról, melly naponkint magasbra hangolja 's tüzelgeti a' nép kívánatit, 's hosszú cikkben többi közt ezt mondja: „Nem szerezhetne nekünk semmi nagyobb örömet, mint ha a' munkás néposztály erkölcsi tekintetben előhaladna, 's nézetei minél inkább megnyerelnék figyelmét 's növekedő böcsülését a' többi osztálynak. A' dolgozók legutóbbi években már előhaladtak a' köztisztelet ösvényin, 's meglepetve közelitének feléjük azok, kik addig csak megvetéssel szoktak rájuk tekinteni; de még sok a' teendő részükről, 's mind azt csak nyugalmas haladás útján eszközölhetik, mit az könnyen megzavarhatna, mi most készülöben van. Vagy nem erkölcsi erő hiányát tanusítja e' folytonos hivatkozásuk a' néparátoknak anyagi eszközökre? Vagy polgárháborúra készüléssel szokás megmutatni, hogy kormányozni képesek vagyunk? Ki minden pillanatban fegyver után kapkod, mikép fog békesen szavazhatni nyilvános ügyekről? Ki merész azzal dicsekedni, hogy az iskolamester helyét fegyvercsiszárokkal kell pótolni? Meg vagyunk igenis győződve, hogy épen azon párt, melly legtüzesebben ohajtja a' rendbomlást, első fogja azt megbánni, mihelyt a' polgárharcz szörnyei megjelenendnek. —

Londoni, újabb hírek az orosz követ fényes bucsulakomájáról emlékeznek, mellyel az új angol követet, Clanricarde marquist, sz. Pétervárba utazta előtt megtisztelé. E' lakomán a' spanyolés portugál követeket kivevén, minden diplomatai nevezetesség jelen vala. Összeesen 76 vendéget számítanak elő az angol lapok, 's köztük első helyen Palmerston lordot. — A' Gazette következő jelentést közöl: „A' királyné John Ralph Milbanke sz. pétervári követségi titoknokot hasonló minőségben Bécsbe, 's helyébe Henry Lytton Bulwer stambuli titoknokot tevő által, kit ezentul Charles Bankhead washingtoni követségi titoknok pótoland ki, míg ennek helyét viszont James Hudson foglalandja el. — Az Examiner tervet közöltt egyik utóbbi számában Sussex hg adóságának aláírás útján kifzetésire, mit a' Courier ez észrevétellel kísér: „Illy terv ellen többet szólhatnánk.

Előttünk fekszik O' Connell példája, ki Angliában és Irlandban sokkal több jót vihetett volna véghez, ha mindjárt eleinte elmellőzé vala honfittársinak segélyét. De Sussex hg gazdagon ellátott pompás könyvtárral bír, ugyan nem vehetné azt át a' nemzet? Így egyszerre nagy pénzmennyiségnek jutna birtokába a' ns hg, 's az országos kincstár nem kényszerülne újabb terhet vállalni magára.“ — Russell I. I. Dublinból visszautaztakor Liverpoolban szíves elfogadtatásban részesült. — A' middlesex választásnál eddig olly nagy többség mutatkozik a' toryk részire, hogy győzelmüket tory lapok állítása szerint már többé alig vonhatni kétségbe, mi ha csakugyan valósulna, század óta most fogna először két tory által képviseltetni Middlesex. Más helyekül is hasonló híreket kürtölnek a' tory lapok; miknek azonban csak igen ovakodva adhatni hitelt. — A' hajóhivatal jelenleg parancsot bocsáta közre, mellynek következtiben minden hadihajó néhány 68 fontos álygut tartozik földözetére fölvenni, mi oda látszik mutatni, hogy a' kormány a' tengerek valamelyik részében tiszteletet parancsoló állomásba kíván helyezkedni. — A' hadsereget csappantjus puskákkal látatja el a' kormány. — Ujfoundland állapotja e' pillanatban legkomolyabb aggodásra szolgál alkalmul. Az ottani képviselőház t. i. melly hathatós népfölsegi alapokon nyugszik, olly joggyakorlást kezd igényelni, midőn még soha semmiféle alsóház nem gyakorlott. Több személy az alsóházi szabadtékok állítólagos megsértése ürügye alatt börtönbe hurezoltaték 's midőn a' főbíró és sherifek szabadon bocsátaták őket, újra maguk kerülének fogságra. Indítvány tételék meg azon lapszerkesztő elfogatására is, ki a' bírói ítéletet közlé. E' visszaélések következtiben a' kereskedőség, egyesülten több előbbkelő személlyel, folyamodást nyujta be a' gyarmat-hivatalhoz, több katonasággért, melly hathatósan védhesse a' lakosok életét 's tulajdonát. A' kormányzó egy hétre elosztatá az alsóházat, mi legalább pillanatnyi eszöndet eszközte. — Nyugatindiai hírek még folyvást tartani mondják a' rabszolgák általános fölszabadittatása miatt bekövetkezett fordulatot. A' nyugalmat 's közbátorságot azonban mindeddig zavar nem ére. Leginkább a' dolgozók munkadíjának meghatározása az, mi némileg feszült ingerültségben tartja az elméket. Hasonló hírek érkezének Barbadoeshól is. — Sussex hg házi körülményi nagy részét töltik be most a' lapoknak; a' ministeriek ugyanis azt vélik, miszerint valaminek minden esetre kell történni ő magossága javára; de azért még is ezelszerűtlennek tartják, hogy a' korona szokott ünnepélyes üzenet által évdíj-nagyobbítást kívánjon a' parlamenttől számára, mivel ez olly vitákra nyujthatna alkalmat, mik rendkívül kellemetlenekké válhatnának a' ns hgre nézve. Azon megjegyzésre t. i. hogy testvéri nagyobb jövedelmet huznak, könnyen illy választ eszközölhetne a' parlamentben: ezek jövedelmé csak ugyan szerfölötti, 's azért inkább esökkenteni kell azt, nem pedig Sussex hercegét is hasonló magosságra rugatni. — Nem rég Jeremy Izsák mezei lakását egy csoport napszámos és kézműves megtámodá. A' dúlók mindjárt megjelentük a' gazdasszonyt megköltözék 's valamennyi butorral együtt a' szakadó zápor daczára utczára dobák. Vezérük John Larner volt, ki makaesul tulajdonának követelé a' mezei lakot. A' támadók minden ablakot 's ajtót berakván, hathatós ellenállásra készülének. A' tulajdonos, ki egyszersmind békebíró, megjelenvén a' ház előtt két rendőrrel, eloszlásra inté őket, 's miután szavai nem használtak, fölolvastá a' zendületi törvényt. A' megtámadók mindazáltal ezt föl sem vették, többször kirontának a' házból 's a' békebírórt rendőreivel együtt megverék. Végre megjelent Norwichból a' 4ik vasas ezred egy osztálya, 's kemény töltésű fegyverekkel kört képeze. Most egymásután előjövének a' rendezavarók, 's megköltöztek. Mindösszesen hatvanhárom voltak. — A' bajaderek octob. 1sején zajos tetszés közt adák első mutatóványukat az Adelphi színházban, mellyek közé eleinte pissegetés vegyült ugyan, de csakhamar elnémulni volt kénytelen a' roszakarat.

Franciaország.

Paris, oct. 4kén: Élénk emlékezetben van még a' fiatal Boulet gyilkossága, ki sok regényolvasás következtiben kedvesét agyon lövé; magának azonban börtét is alig karczoló meg, azon öngyilkosok szokása szerint, kik, mint egy lap igen helyesen jegyzi meg, miután áldozatjokat igen is ügyesen találak el, maguk számára csak v. löporral töltött pisztolyt, v. hegyetlen tört, v. víz nélküli folyamat találak. Ugyanazon eskütszék, melly Boulet ellen böcsületitő ítéletet monda ki, néhány hét mulva majd egészen hasonló esetben vala ítéletet hozni kénytelen, csak hogy most néber állott, mint tettes, sorompi előtt. Szép, fiatal, szelid leányka volt ez, bárány természetű szóban és tartásban, 's mégis kedvesen elkövetett gyilkosság miatt üle a' vádlottak padján. Ha ezen fiatal néber gyilkos mély esése daczára bizonyos érdeket képes is gerjeszteni ifjusága gyalázatos megfertőztetése 's azon okok miatt, mellyek őt büntetetre kényszeríték, e' pör körülményi, mellyek nagy részint csak homályosan tűnnek ki a' vallomásokbul, csakugyan egyszersmind valóban borzasztó világot árasztanak a' franciaia főváros titkos bűnviszonyira. Cauchois Sarolta, a' vádlott, 22 évű, Alfordban Paris mellett vagyonatlan szüléktől vevő származatát, 's már gyermekkorában különösen kítűnt szelid jámborsága által. Elérvén 16dik évét Parisba került egy divatvarrónőhez, Drey asszonyhoz, mint dolgozó, nem is gyanítván, minő kezek közé juta. Ott nem sokára megismérkedék Langlumé kereskedővel, ki rendkívüli szenvedélyt érte iránta, 's a' esábitás minden fogásit próbálá ellene, melly törekvésinél hű segítőre talált Drey asszonyban. Sarolta undorral taszítá el az ajánlatokat, végre azonban kábító ital álomba meríté őt, melly alatt a' esábitó véghez vité szándékát. 'S különös nébermi természet! ez erőszak óta hű szenvedélyt érte esábitója iránt a' szerencsétlen hölgy, 's e' szenvedély a' következő hat évben folyvást növekvék, 's végre majd őrzöngössé vált, miután anyává lett tőle. Midőn már érzé állapotja változását, eliszonyodva hallá, mikép Langlumé már harmadszor nőült; e' pillanattól Sarolta minden titkos szövetségnek véget vete, Langlumé pedig legkorlátlanabb kicsapogásnak

rolant. A' jogait nem vese fölött son-Alford volt látható kából. Egy gyel érkez Langlume fajtalanok Langlume ján, noha nem jött v got, hol e óra előtt is rövid vála vissza, 's meg hajón nem élt t födi, csak ta puskáva kívül látak lyebb hely veté magá hogy uszi engedé ma ah, ő meg csak ezt is szed ehez test meglá intéző hoz üveg fölöl vetkezme zó vala e' hanem ak szoros öss laszolt, n keztriben háznál is Az elnök „Igért e Ö igéret köv szie Ön, özvegye r volt e Lan a' városba S. „Ő m tenni fog én várak minden az egészen d zugságra 's a' szen 's mi több Végre Sa azért nem tot ne ho főügyvéd azon meg sitésekor 's ezt te büntett lé latja a' v érzelmine magam is tében tal nek Önö gyilkolt; fölmenth szive; d indulat, le a' pör szivrepes volt is v féltékeny bírái elő lan szer hatnak? 's igazsá azon erő talan ter melly ut badon be ve vala napig es rosban ' új bizony nyításár telen me

rohant. A leány szívet legiszonyubb féltékenység tüze emészté: azon hölgy jogait nem kívánta ugyan háborgatni, ki törvényszerűleg birt azokkalkedvese fölött; de más hölgyekkel társalgását hiúz szemekkel kíséré, 's Maison-Alfordban, hol Langlumé mezei lakot birt, gyakran egész naphosszanta volt látható, mint kémlé annak lépteit valamely szomszédház padlása ablakából. Egykor vasárnap Langlumé három barátja négy parisi kéjhölgygel érkezék hozzá, meghíván őt Marne szigetre mulatozás végett. Sarolta Langlumé minden lépteit követé, 's a szigeten tanuja volt a legundokabb fajtalanokodásnak. Fölkülvén illy gyalázatosságtól, egész éjfélig várá Langlumé visszatértét. A szomszédok láták őt sétálni föl 's alá a Marne partján, noha iszonyu szélvész dühöngé 's a zápor zuhogva szakadott. Langlumé nem jött vissza. A zápor visszatartá Gravelleben az egész gyönyörű társaságot, hol egész éjen egy vendéglőben dőzsöltek. Másnap reggel már négy óra előtt ismét a Marne partin láták Saroltát, ki a kérdezőknek csak azon rövid választ adá, miszerint ő tudja, hogy Langlumé még nem érkezék vissza, 's bevárni szándéka őt. Tanuvallás szerint 8 óra tájban érkezék meg hajón Langlumé, 's ittason lakja felé tántorgá 's fél óra mulva már nem élt többé. Sarolta követé lépteit; de mi történt közöttük, azt homály fűdi, csak annyi jöve némely körülmények által napfényre, hogy Sarolta puskával föbe lövé őt. Puskadurranat után azonnal halványan 's magán kívül láták őt sietve távozni Langlumé házábul egyenesen a Marne legmélyebb helyéhez, holt kiáltással: „Anyám! oh anyám!“ a hullámok közé veté magát. Bizonyos Patte nevű öreg napszámos, jószívűségében feledé, hogy uszni nem tud, 's utána ugorván megmenté a lyányt, ki sokáig nem engedé magát kivonadni, 's folyvást ezen szöveget ismétlé: „Ó meghalt! ah, ó meghalt!“ és meghalni kívánt. Anyjához vitetvén Sarolta, ott is mindig csak ezt ismétlé. Mivel Langlumé halálát még senki sem gyanítá, egyik szomszéd ehez sieté, őt Sarolta kétségbeesett helyzetéről tudósítandó. 'S a holttest meglátta után azonnal ismét Saroltához sieté a szomszéd 's e kérdést intézé hozzá: „Szerencsétlen! tehát meggyilkolád őt?“ mire Sarolta egy üveg fölolvasztott indigo után kapott 's azt fenékig kiívá, minek halálos következményitől csak erős testalkotása mentheté meg őt. A vallatás szivrázó vala e' pörben. Sarolta élénkül fejezé ki magát, nemcsak midőn szóla, hanem akkor is, midőn hallgatott. Ugy például, midőn az elnök kérdé őt: szoros összeköttetésben élt e Langlumé urral? csak egyszerű igennel válaszolt, midőn pedig tovább vallatá, hogy, önként vagy esabitás következtében lépett e vele titkos szövetségre? csak e' szókkal felelt: „Én azon háznál ismerem meg őt Parisban, hova szüleim dolgozás végett küldének.“ Az elnök azonban nem elégtelt meg ezzel, hanem határozottabban kérdé: „Igéret e Önnek Langlumé házasságot?“ Sarolta: „Igen.“ Elnök: „S ez ígéret következtül engedte Ön magát neki által?“ Sar. „Nem.“ E. „Hisz e Ön, hogy Langlumé elhagyta volna gyermekét?“ S. „Igen.“ E. „S özvegye nem tett volna semmit a' gyermekért?“ S. „Nem.“ E. „Gazdag volt e Langlumé?“ S. „Nem tudom.“ E. „Hisz Ön tudá, hogy neki háza van a városban, 's hogy kocsit, lovat tart és gyakran vendégeket fogad el?“ S. „Ő mindig vagyontalanok mondá magát előttem; ígéret azonban, hogy tenni fog valamit gyermekemért, mihelyt kereskedésével fölhagyand, 's én várokoztam.“ Langlumé meggyilkolását remegve tagadá Sarolta, noha minden azt megelőzte körülményt őszintén kivallott. A' sept. 29diki ülés egészen drámai volt. Drey assz. ugyanis Sarolta elesabitási történetét hazugságnak nyilatkozatá; mit azonban a' főügyvéd undorral visszautasítá, 's a' szemtelen divatvarrónót a' tereméből kiparancsolá. Az esküttek, elnök, 's mi több, még a' főügyvéd arcán is szárazság jelei valának láthatók. Végre Sarolta egészen elhalgatott 's csöndesen sirt, mint látszék csupán azért nem akarván kivallani vétkeit, hogy gyermekére 's anyjára gyalázatot ne hozzon; ügyvéde is így nyilatkozék. A' tanúk kihallgatása után a' főügyvéd következőleg nyilatkozék: „Miert titkolám el, eskütt uraim, azon megindulást 's fájdalmat, mellyek most szomoru kötelességem teljesítésekor, rajtam uralkodnak. Az igazságnak kötelessége a' való teljesítés, 's ezt tettinkben és szavainkban egyenlőn kötelességünk kitüntetni. A' büntett lépcsőzete 's különmeműsége számíthatatlan; a' bíró, ki lábai előtt látja a' vétkest, nem büntetheti azt mindig hasonló szigorral. Értem Önök érzelminek habozását, mellyet a' mai kihallgatás még zajosabbá tett, 's magam is kénytelen vagyok megvallani, hogy csupán kötelességem érteben találhaték bátorságot. Ha én, szavaim értelmét feledve: így szólának Önökhez: „E' leány azon sajnós szerencsétlenséget követé el, hogy gyilkolt; de őrzöngő szenvedély hatási alatt cselekvé azt, bírák, Önök fölmenthetik őt; ha így szólnék, szavaimat örömmézzel fogadná Önök szíve; de az igazság érzelme csakhamar kárhóztatni fogta volna e' megindulást, melly kötelességüktől távolítandá el Önöket.“ Itt még egyszer ismétlé a' pör minden részletit, 's beszédét e' szókkal zárá: „A' körülmények szivrepesztők, de hová vezérlenek? Holttesthez! Sarolta, bár mennyire volt is vakitva szenvedélytől, 's bárminő lángja lobogott is szívében a' féltékenységnek, itt meghajítani kénytelen fejt, mivel gyilkolt, 's mostan bírái előtt áll. Mi lenne a' társaságból, ha megengednők, hogy boldogtalan szeretet 's vak féltékenység valakit kedvese meggyilkolására jogosíthatnak? Én Cauchois Saroltát elítelném. Miután azonban az értelemnek 's igazságnak ez áldozatot hoztam volna, magas kegyelemhez fordulnék, azon erős meggyőződéssel, hogy abban bizonyosan részesülend e' boldogtalan teremtvény.“ Sarolta ügyvéde erre csak igen kurta beszédet monda, melly után az esküttek azonnal nem vétkesnek nyilatkozaták Saroltát és szabadon bocsátaták. A' törvénykezései teremtés vitatás elejétől végig folyvást tömve vala hallgatósággal, kik közt számos előkelő hölgy is látható vala. Több napig csupán e' rendkívüli törvényszéki jelenetről foly a' beszéd a' fővárosban 's az esküttszéki törvénykezés ellenségei a' bűnös fölloldoztatásában új bizonyítványt keresnek e' törvénykezési rendszer hiányosságára bebizonyítására, noha egyébiránt csakugyan minden részrehajlatlan ítélő kénytelen megvallani, hogy ez esetben igazán helyén volt a' kimélet, ambar

az, mit ismét nem tagadhatni, némely tulságoskodóknál buzdításul szolgálhat hasonló merény-elkövetésre. — A' parisi gróf kereszteltetését oct. 15kére halasztá az udvar. — Achmet Fethi basa, török követ, szerte utazásból Parisba érkezék. Ő az első török követ, ki Romában volt 's magányos kihallgatást nyere a' pápától. — Gisquet pöre esküttszék elibe kerülend 's a' Messenger védelmét Mauguin vállalá el. Csudálják, hogy a' kormány ennyire hagyá terjedni ez ügyet; mit azonban alkalmasint csak azért cselekvék, mivel csupán Thiers urra vélt az egészről gyalázatot háramlani. — Az orosz és francia követek szabad lakással birtak eddig Parisban és sz. Pétervár falai közt; most azonban az orosz czár váratlanul parancsot boesáta közre, mellynek következtében a' francia követ azonnal kiköltözni köteles a' sz. pétervári palotából, az orosz követet Parisban pedig hasonló rendszabály érendi méltó visszatartásul, miből némelyek azt akarják következtetni, hogy a' két udvar közt föálló meghitt viszonyok tetemes csorbulást szenvedének. Az orosz czár már másfél millió frankot ajánlott parisi követjének palota-vásárlásra. — Svéd- és Oroszország közt szövetség létesült, mellynek 28 titkos pontját Angliára nézve veszélyesnek mondják. — A' „l'Homme libre“ zendítő lapnak e' napokban ismét egy új száma jelent meg, noha sajtója 's kiadója a' rendőrség hatalmába jutának. — A' czukorkérdés naponként komolyabb alakban kezd mutatkozni. A' lapok azonban az egész tárgyról vagy hallgatnak, vagy pedig csak igen ovakodva nyilatkoznak azon okbul, mivel előfizetők elvesztését rettegik az éjszakai megyékben, hol legnagyobb e' tekintetben az elégtelenség. — Az első parisi kerület választóji oct. 3kán előleges gyűlést tartának az osztályok szerkesztési végett. 960 beirt választó közül azonban csak 675 jelent meg. Az elnökválasztások Jacqueminot tábornokra nézve kedvező véleményt látszanak mutatni. — Bazaine tábornok francia főtiszt orosz szolgálatban rövid betegség után Parisban meghalt. Egyike volt ő azon négy polytechnikai növendéknek, kiket Napoleon átengede Sándor czárnak, mérnökosztály-alakítás végett. Az 1812diki háboru kitértekor e' négy francia tiszt nyilványítá, hogy hazájok ellen szolgálni nem fognak. A' czár nem akará őket visszabocsátani, mivel már Ruszszia majd minden gyöngé oldalát ismerék, hanem az ország beljébe vitéte őket. Az e' parancsot teljesítő tiszt mindazáltal tulesapott kötelességén, 's egyenesen Szibériába hurezóla a' szerencsétlen francziákat, honnan csak huzamosb idő után szabadulhatának meg. Bazaine halála előtt néhány nappal egyik barátjával találkozá a' tuileriák kertjében, e' szókkal vált el tőle: „Jövő vasárnap 11 órakor a' del' assumption sz. egyházban találand Ön.“ 'S barátja pontosan megtartá e' határidőt, 's ott Bazaine holttestére talált! —

(National.) Több lap közlé amerikai levelek után azon hirt, miszerint egy francia hadihajó legénysége fegyverre kelt egy mexicói hajó ellen, melly az ostromzári rendszert „Tuspan“ kikötő előtt megszegni szándékozék. A' Moniteur következő hivatalos irományt közöl e' tekintetben Barroche kapitánytól, mellyet az, mint parancsnoka a' mexicói ostromzári francia hajócsapatnak, a' tengerész minsterséghez intéze: „Eclipse hadihajó parancsnoka, ki Tuspan körül áll, jelentí, miszerint jul. 12iken egy kis mexicói kereskedő hajót, melly a' tuspani kikötőbe törökvék jutni, üzöbe vett, mire az érintett hajó a' part körül emelkedő szirtek közé menekvék. Az Eclipse nem férközhetvén oda, naszádjait 's dereglyeit küldé a' kereskedő hajó elfoglalására vagy megsemmítésire. A' dereglyeket azonban lesben álló erős mexicói fegyveres csapat fogadá 's visszavonulásra kényszeríté. Az Eclipse 2Sálgulóvést intéze azon helyekre, honnan a' mexicóiak puska lövés hallatszanak, de a' nagy távolság miatt kárt nem tehete. Egyébiránt a' kereskedő hajó nem fog többé lengővé tétethetni. A' dereglyek legénysége igen vitézül viselé magát.“ — Franciaország és Belgium között szerződés létesült a' tengeri kereskedelem nézve, melly szerint ezentul mind a' két nemzet több kedvezésben részesítendő egymás hajóit. — Jacqueminot tábornokot az első parisi kerület 623 szózzattal követül választá, midőn Pussy, az ellenzési jeölt 335 szózzatot kapott. Negjegyzésre méltó, miszerint az eddigi választásoknál Jacqueminot majd mindig egyhangulag választaték meg. — Hiteles forrásokbul allíthatni, hogy a' választási jog kiterjesztését sürgető kérelem már 20 ezernél több aláírást számlál. — Több lap gőzhajózási társaság létesültét rebesgeti Trierben, melly Mosel folyamat szándékozik gőzösekkel ellátni, 's vállalatát jövő tavaszkor azonnal tetteleg megkezdeni. A' terv szerint Trierből Metzbe 8, Coblenzbe pedig 12 óra alatt fognának juthatni az utasok. E' hasznos terv létesültét trieri Savoye kereskedő háznak köszönhetni. — Smyrna levelek sept. 10kerül a' török hajóhadnak Chios alatt megjelentét hírlík. Stopford angol hajóvezér 7 sorhajóval, 3 fregattal, 's két brigell horgonyzott azon vidéken, 's a' szokott tengerési tisztelgés egész ünneppélye ment véghez a' két hajóhad között. Több diplomata különösnek véli a' török 's angol hajóhad illy barátságos és majd folytonos együttlétét. — Volcan 's Elair bombahajók mindegyik 500 bombával 's több ezer font löporral Mexico felé ereszték meg vitorláikat, Baudin hajóvezér hadosztálya tehát nem sokára olly tetemes leend, hogy hathatosan meg fogja kezdeni munkálkodását. Egyébiránt a' mexicói ostromzár első 3 hónapja alatt összesen 34 kereskedőhajót utasítá el a' francia hajóhad a' mexicói kikötőktől 's ezek közt 7 francziát, 6 angolt, 's 8 amerikai, 3 mintegy 500 ezer franknyi értékű mexicóit pedig elfogott, mit a' mexicóiak két ugyanannyi értékű francia kereskedőhajó elfoglalásával viszonozának. Vam- 's egyéb rokonmű jövedelemben 12½ millió frankot vesztett már Mexico ez ostromzár miatt, az ott letelepült francziák pedig majd ugyanannyit vesztenék; könnyen gondolhatni már most, milly iszonyu lehet általjában az egész kereskedési veszteség. — Néhány parisi lap titkos szerződést említi Gisquet 's Perier Kázmér közt, melly szerint ez utóbbi részese volt az előbbinek az ismert puskáügyben. Perier Péter, 's Pál fiai az elhunyt minsterelnököknek, panaszt emelének azon lapszerkesztők ellen, kik, mint ők allítják,

atyjok emlékezetét homályba törekvének burkolni, 's ez okból 100 ezer franknyi kárpótlást követelnek, 's azonkül a' főváros minden lapjaiban 's még 10 ezer falragasz által az ítélet nyilvánítását kívánják. — A' kenyérár váratlanul emelkedni kezd, mi igen kellemetlen hatást születt a' dolgozó osztályban, 's félhetni, hogy az elégtelenség még emelkedni fog, mivel october közepén még magosbra szándék rugtatni a' kenyérárt, a' gabnának nagyobb ára miatt, mely most minden tartományban mutatkozik. A' közelgő tél még sokkal érezhetőbbé teszi az áremelkedést; azonban gyors elmulását vélik reménylhetni e' nyomasztó drágaságnak, mert a' gabna az idén általánosan véve jól fizetett Franciaország minden részeiben. — Rothschild bárót Marseilleben tartózkodtákor fényes tánczvizsgálommal tisztelni készült az ottani kereskedőség, reménylven hogy idővel hasznát veendheti pénzének. —

O l a s z o r s z á g .

Reschid basa Romabul sept. 29ikén utazott el Florenzbe, honnan aztán Velenczén keresztül Londonba szándékozik. Két nappal elment előt a' francia bűcsületrend keresztjét viselve, kihallgatáson volt a' pápánál, magával vivén egyszersmind három fíjait 's azok nevelőjét egy francia abbét. A' pápa olly kitüntetéssel fogadá őt, mint keresztényen udvarok követét fogadni szokta, és hosszú ideig beszélgetett vele, utóbb pedig mind őt mint kísérőt gazdag ajándékokkal bocsátá el. A' basa ő szentségéhez francia nyelven szóla 's nagyura nevében bizonyossá tevő őt a' porta barátságáról 's békes szándékáról a' szentszék iránt. Említé egyszersmind, hogy a' szultán minden keresztény alattvalójának a' török birodalomban megújítva igéri pártfogását 's ótalmát minden bántás ellen. — Sept. 24kén Lützow Rudolf gr. ausztriai követ a' sz. széknél, Velenczébe akarván utazni, midőn a' pápánál bucsúvevőleg udvarlott, egyszersmind bemutata ő szentségének Cziráky Antal gr. aranygyapjas vitét 's Magyarország főbiráját.

S c h w e i z .

A' genfi képviselőház sept. 25ki ülésében a' francia követelést föltétel mellett 62 szóval 17 ellen félreteté. — Montebello utra készül, mert lakásán mindent nyaláboznak. — Mennyire alaptalan a' francia lapok által terjesztett azon hír, miszerint a' majlandi koronázásra küldött schweizi követség Ausztria közbenjárulását kérte volna ki a' francia kívánat ügyében, kitetszik ez Planta ezredes és Molo statustanácsnok jelentéséből a' szövetségi gyűléshez, miből kiviláglik ugyan, hogy Metternich hggel beszéltek, de pártfogását legkevésbé sem kérték ki. —

A' bázeli lap szerkesztőse következő levelet kapa Konstanzból: „Azon kérdéssel: vajjon Napoleon Lajos a' muszka czárnak személyesen udvarolni és sergébe akart-e állani? támadt ellenmondások elhárítására, kötelessnek érzem magam a' közönség iránti tiszteletből az igazság elmondására. Hogy Napoleon Lajos egyik rokona által a' muszka czárnál személyes udvarlásra és birodalmában letelepülésre engedélyt kére 's hogy a' muszka czár mindkét kérelmét meg nem hallgatá — ez tagadhatlanul igaz 's tettfog; ellenben az, hogy Napoleon Lajos a' muszka czár sergébe lépésre ajánkozott, koholmány. — Bazel-vidék tartományi tanácsa hosszú vita után Napoleon Lajos ügyében mitsem határozott; a' karzat kifütyölé a' tanács ezen ingatagságát. — Az ő cantonok titkos tanácsaik határozatirul a' francia kívánatot illetőleg mitsem hallani; annyi bizonyos, hogy Montebello itt is, mint Waadt, Freiburg 's t. más helyen szórakozási utjában több statusférfit látogata meg. — A' thurgau kormány sept. 21kén Napoleon Lajos nyilatkozványa egyszerű közlését a' főhellyel határozá. Thurgauban egyébiránt igen csudálkoznak a' hg e' lépésén 's olly időpontban, melyben a' szövetségi gyűlés kedvező határozatára egész bizonyossággal lelete számolni. E' lépésre főleg azon tudósítás szolgál alkalmul, melyet a' hg Franciaországból kapa, miszerint a' francia kívánat félretetésével katonai erő szállta volna meg Schweizot.

Bern cantonban a' fegyvertár igen megnyugtató állapotban van, 11,600 puska van kiosztva 's 11,937 maradt ben a' fegyvertárban; egyéb iránt a' canton 55 ezer franknyi hiteljegyet bocsátand a' szükségesek be szerzésire; a' hitelezést 92 szóval 10 ellen határozá el a' nagytanács. — A' keleti cantonokban csapatok mozgásirul szólnak a' hírek; több zászló aljt egész fegyverben a' leghőbb lelkeség élesztí 's néhány nap alatt Genf Neuenburg, Prunbrut 's Bazel cantonokat schweizi csapatok lependik el. Ezen mozgalmak között az országban a' legjobb rend uralkodik, 's még Schnell testvérek lemondása sem okozta legkisebb zavart is. — Glarus sept. 27kén 47 szóval 18 ellen tagadólág kíván válaszolni a' francia kívánatra. — A' hadikészületek mozgásba hozzák a' cantonokat; a' berni statustanács fölszólítást intéze a' polgárkatonasághoz, melyben közremunkálásra serkentí őket. —

A' zürichi lap oct. 8kárul ezeket közli: A' szövetséggyűlés határozata következtében nyomban egy megbízott küldetett a' thurgau kormányhoz, hogy az, Bonaparte Lajosnak utlevelet adjon ki, kijelölven benne mind azon országot, melyeken a' hg átköltözni szándékozik, hogy aztán e' levelet a' különféle udvarok követségének azonnal előterjeszteni lehessen. Thurgau e' fölszólítás következtében az utlevelet azonnal kiadá, 's Bonaparte Lajossal, ki éppen Gottliebenben tartózkodék, aláíratván, oct. 3ka éjjelén Luzernbe átküldé. — Ugyanazon újság jelenti oct. 6kárul, miszerint Bonaparte Lajos újlag az angol követtől is kapott utlevelet. A' szövetséggyűlés biztossága ugyanez napon felelet-javaslatát a' francia udvar jegyzékére benyújtotta, 's azt a' gyűlés 17 's 2 fél szóval elfogadta. Ellene szavaztak st. Gallen, Thurgau, Aargau és Baseldék. Tartalma e' feleletnek következő: „Miután Montebello hg ő excija, francziák királya ő föls. követje aug. Ijéről költ jegyzéke által a' szövetségi hatóságokat megkéré, hogy Bonaparte Napoleon Lajost a' schweizi birtok elhagyására kényszerítsék, Luzern főhely statustanácsa és soltésza parancsot kapának a' szövetséggyűléstől következőt válaszolni: Midőn a'

cantonok nagy tanácsai fölszólították Montebello hg kérelme fölötti tanácskozásra, az ő szavazatik Bonaparte Lajos állása 's a' nemzetiség kérdése fölött egymásközt megoszlottak, de nem szinte azon elv iránt is, mintha egy schweizi polgárnak más status által követelt kitéltatása, mint önálló status függetlenségével ellenkező elv, meg nem engedhető lenne. Mióta Bonaparte Nap. Lajos nyilvános lépéseket tün az iránt, hogy a' szövetség földéről eltavozzék, az e' tárgyi további tanácskozás a' szövetséggyűlés résziről haszontalanná lön. Különb Schweiß, híven azon gondolkozásmódhoz, mely őt Franciaországgal századok óta összekötí, nem állhatja meg szabadon ki nem fejezni azon fájdalmas álmétkodást, melyet benne az ellene intézett ellenséges hadi mozgalmak okoznak, még pedig annál inkább, mivel ezen mozgalmak hamarébb kezdettek meg, mint sem a' szövetségtanács a' mondott követelés iránt határozást teendő, összegyülekezett volna. A' szövetséggyűlés épen olly buzgón kívánja, mint a' francia kormány csak kívánhatja, hogy a' mostanihoz hasonló bonyolodások többé ne történjenek, 's jövődre seami se zavarja meg az őszhangzást olly két ország között, mely emlékezetek 's érdekekben olly közel áll egymáshoz. Reményli Schweiß, hogy az előbbi jó szomszédi viszonyok 's a' régi kölesönös hajladóság Franciaország és Schweiß között minél előbb visszaállítatni megerősítettetni fognak. Egyébiránt Luzern canton szövetségi főhely soltésza és tanácsa tisztelettel vannak 's a' t. A' szövetséggyűlés ugyanezen felelet elfogadása alkalmakor, minthogy a' Schweiß ellen megindított francia csapatok még mindakkoron nem kaptak megállapodási parancsot, 13 és 2 fél szóval elhatározta: hogy Waadt, Genf és Bern szolgálattévő csapatai, szövetségi parancsnokság alá rendeltessenek, 's a' katonahatóság szóltassék fel, adná be véleményét: vajjon a' fenálló seregek száma elégséges é vagy sem?

B e l g i u m .

Brüssel, sept. 23kán: 21 álgylövés nyitá meg az évünnep kezdetét a' legszebb napon, millyet csak kívánni lelete, mellyen nyolcz év előtt a' belga függetlenséget alapíták meg. Milly más szellem lelkesíti most a' kebleket, milly örömmel fogadják az üdvöveseket, melyek azon véres jeleneteket híják vissza emlékezetünkbe. Az ország minden résziből összegyültek ide az új rend hű baráti; a' vendégfogadók telvék; a' boltok kicakesítvék, az utcák pezsegnek cifra 's ünnepélyes öltönyű idegenektül, kiknek arcaikrul öröm 's meglepülés sugárzik. A' vasutak, melyek Ostende, Brügge, Gent, Mecheln, Antwerp, Löwen, Tirlemont és Lüttich városokat Brüssellel összekapcsolják, a' belga nagy családok ez ünnepélyes összejöttét szerföltött könnyítik, minden, ki jöheté, Brüsselbe sietett a' köz örömben részvevésre. Ha a' hollandi király az ugy nevezett 24 cikk elfogadása által föl nem költí a' hazafiság szellemét, bizonyval ez ünnepély ennyi öröm 's vigalomnak nem lesz szerzője; de azon veszély, miszerint diplomatai alkudozások utján elveszthetü azt, mi olly sok áldozatba 's vérbe került, a' belgákat szorosabban összekapcsolá 's minden pártot az ifju trón körébe gyűjte védletére. — A' király 's királyné délután 4 1/2 órakor érkezének a' fővárosba; Belliard tábornok szobrát ma korán reggel leplezék föl; ezen esemény emlékeül pénzt verének „a' haladatos Belgium“ körirattal. —

N é m e t o r s z á g .

Dahlmanntól kiadott védíratot az alaptörvény mellett Hannoverában igen nagy kíváncsisággal olvassák, szerzőjeül Stüve tanácsost tartják; ezen könyv egyébiránt a' legjobb időben jelent meg, mert, általános hír szerint, Leist kabinetü tanácsos emlékiraton dolgozik, a' szövetségi gyűlés elibe terjesztendön, melyben a' hannoverai király indítóokait adja elő az alaptörvény eltörlesztése tárgyában. — A' nyelvészek nürnbergi oct. 2ki ülésökben jövő évi gyűléspontul Mannheimet jelölték ki. —

A' természetbúvárok 's orvosok sept. 25kén este tarták harmadik 's utolsó ülésüket Freiburgban. — A' darmstadti RR kir. leirat következtében nov. 3ára hivatnak össze közügyek fölötti tanácskozásra; az első kamara országgyűlési biztosa vá Lehmann bárót nevezé ki a' kormány. — M. m. Frankfurt szabad város alkotmányünnepét oct. 18kán üllendí meg a' szokott szertartásokkal. — A' német nyelvészek és tanítók sept. 26kán 10 órakor tarták első gyűlésüket Nürnbergben Thiersch müncheni tanácsos elnöksége alatt a' városi tanács termében; összesen 55 tudós vala jelen. —

A' német természetvizsgálók nagy gyűlésére az idén Freiburgban 526 orvos és természettudós jelent meg; minthogy azonban e' számhoz tudhatni még azon írókat és tudósakat is, kik helyben lakván az ülésekben rendesen résztvettek, az összes számot mintegy 600ra mondhatni. Az első lakománál, melyben némely vendégek hitvesei 's néhány freiburgi polgár is vőnek részt, a' tábla 700 személyre volt terítve. Gyűléshelyül szolgált a' papnevelőház három nagy terme, 's itt ebédnél olly nagy volt a' nyelvzavar, hogy az ember alig érthette saját szavát. Talán valamennyi miveltsé országnak lehetett itt képviselőit látni, így voltak Éjszakamerikából, Anglia, Francia, Dán, Németalföld, Olasz, Magyar, Oláh és Oroszországból is.

O r o s z o r s z á g .

Odessza, sept. 10én: Oroszország déli része háboru-szint ölte; naponkint láthatni az ország beljéből újabb 's újabb csapatszallítványok megérkezett 's a' fekete tenger majd minden résziből hadi hajók kötnék ki részint itt részint a' sebastopoli kikötőkben. 30nál több nagyobb 's kisebb hadi hajó áll készen indulóra, 15 ezer főnyi serget egy intéésre kész föl fogadni 's bármely tájra átszállítani.

Gabonaár: Pest, oct. 16kán: Tiszta buza 140, 120, 105; — Kétszeres 95, 90, 85; — Rozs 80, 76, 70; — Árpa 78, 74, 70; — Zab 55, 53, 50; — Kukuricza 90, 85, 80; — Köles-kása 176, 160 — pesti m. v. garas.

Dunavizálás: oct. 14kén 4' 5" 9" — 15ikén 4' 5" 6" — 16ikán 4' 4" 0"